

Aanvraagdossier toets macrodoelmatigheid

Associate degree-opleiding

Pedagogisch Educatief Professional

Zwolle, 25 september 2026

Hogeschool

Inhoudsopgave

Basisgegevens Instelling	4
Basisgegevens Opleiding.....	4
1 Inhoud opleiding en onderwijsprogramma.....	5
1.1 Introductie	5
1.2 Inhoud en onderwijsprogramma.....	6
2 Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing).....	8
3 Beroeps-/arbeids-marktprofiel afgestudeerden.....	9
3.1 Bevindingen uit de interviews.....	9
3.1.1 Trends en ontwikkelingen	9
3.1.2 Associate degree-opleiding PEP.....	12
3.1.3 Doelgroepen en functies in relatie tot de Associate degree PEP.....	14
3.1.4 Beroepsprofiel Ad'er PEP.....	14
4 Afstemming en samenwerking.....	16
4.1 Individuele en regionale afstemming	16
4.2 VH Afstemmingstafels.....	16
4.3 Reactie KPZ.....	16
5 Analyse bestaand aanbod	17
5.1 Instroom (aan-)verwante Ad-opleidingen.....	17
5.2 Conclusie	18
6 Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	19
6.1 Resultaten uit de enquête.....	19
6.2 Geschatte instroom in de voltijdopleiding.....	19
6.3 Conclusie	19
7 Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte	20
7.1 Algemene arbeidsmarktbehoefte.....	20
7.1.1 Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt	20
7.1.2 UWV kansrijke beroepen.....	21
7.1.3 UWV Regio in beeld	21
7.1.4 UWV Spanningsindicator	21
7.1.5 Overige bronnen die de algemene arbeidsmarktbehoefte van de voltijdsopleiding Ad PEP aantonen	22
7.1.6 Conclusie algemene arbeidsmarktbehoefte.....	25
7.2 Specifieke arbeidsmarkt-behoefte.....	26
7.2.1 Conclusie specifieke arbeids-marktbehoefte	26
7.3 Conclusie algemene en specifieke arbeidsmarktbehoefte.....	26

8	Noodzaak tot start nieuwe opleiding	27
8.1	Algemene noodzaak voor het starten van een nieuwe Associate degree-opleiding PEP.....	27
8.2	De gewenste ontwikkeling kan niet in de vorm van een nieuwe afstudeerrichting of curriculumwijziging van een bestaande opleiding gerealiseerd worden.	28
8.3	De gewenste vernieuwing kan niet binnen het bestaande aanbod van andere instellingen worden vormgegeven.	28
8.4	Het effect op de landelijke spreiding van het opleidingsaanbod.	28
9	Aansluiting instellingsprofiel	30
10	Overzicht bijlagen	31

Aanvraagformulier Macrodoelmatigheidstoets Nieuwe Opleiding

Basisgegevens Instelling

Naam instelling

Hogeschool KPZ

BRIN-code

00IC

KvK-nummer

41023625

Contactpersoon aanvraag en CvB

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging

A25-049

Naam

Pedagogisch Educatief professional

ISAT-code (indien bekend)

80142

Oriëntatie en niveau

Hbo Associate degree

Variant

Voltijd

Gemeente waar de opleiding wordt gevestigd

Zwolle

Taal

Nederlands

RIO-(sub)onderdeel

6 Onderwijs

ISCED-rubriek (optioneel)

011 (Education/Onderwijs)

Beroepsvereisten

Geen

Capaciteitsbeperking

Geen

Beoogde startdatum

1 september 2027

1 Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

1.1 Introductie

In het huidige onderwijs- en kinderopvanglandschap is de vraag naar hoogopgeleide, breed inzetbare professionals urgenter dan ooit. Personeelstekorten in zowel het primair onderwijs (PO) als de kinderopvang (KO) dreigen de ontwikkelingskansen van kinderen te beperken en de kwaliteit van begeleiding onder druk te zetten. De voltijd-opleiding Associate degree Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP) biedt hier een krachtig en toekomstgericht antwoord op. De Ad PEP leidt studenten op tot functies waarin zij kinderen en jongeren begeleiden in zowel onderwijs- als opvangcontexten. Denk aan rollen zoals pedagogisch educatief professional in de klas, de buitenschoolse opvang (BSO), integrale kindcentra (IKC's) en andere leer- en ontwikkelomgevingen. In deze functies ondersteunen zij het leer- en ontwikkelproces van kinderen, dragen zij bij aan een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat en werken zij nauw samen met leerkrachten en andere professionals. Afgestudeerden vinden hun weg naar het primair en of speciaal onderwijs, praktijk-onderwijs, onderwijspleinen, NT2-instellingen, kinderopvang en welzijnsorganisaties. Uit onderzoek blijkt dat onderwijsassistenten na het volgen van een Ad PEP doorgroeien naar de functie van leraarondersteuner of van pedagogisch medewerker naar pedagogisch coach. *'Ook zien we dat de Pedagogisch Educatief Professionals extra taken krijgen, bijvoorbeeld (meer) verbindingen leggen met professionals binnen en buiten hun organisatie of het coachen van collega's.'*¹ Deze opleiding leidt namelijk professionals op die als bruggenbouwers functioneren tussen opvang en onderwijs: ze ondersteunen leraren in en rondom de klas, begeleiden kinderen in hun ontwikkeling en brengen innovatieve werkwijzen binnen organisaties.

In tegenstelling tot mbo-niveau 4 of bachelor pabo-professionals vullen Ad PEP'ers een cruciale tussenschakel: ze combineren een sterk pedagogisch fundament met analytisch vermogen en een praktische,

oplossingsgerichte houding. Daarmee zijn ze direct inzetbaar én in staat om beleid en kwaliteit in de praktijk te versterken. Zoals de Aurora Onderwijsgroep benadrukt in één van de interviews die zijn gehouden in het kader van deze aanvraag: 'De combinatie tussen primair onderwijs en kinderopvang biedt veel perspectieven. De Ad'er kan dan zowel als pedagogisch medewerker als leerkracht-ondersteuner ingezet worden. Dat levert betere contracten en mooiere banen op'. Ook Kinderopvang Breed (Zwolle) onderschrijft in een ander interview de meerwaarde: "Dit is het type professional dat het werk steeds meer vraagt, met een hoger werk- en denkniveau. Een professional die gericht is op analyseren en die het kind wil zien en begrijpen en die in verbinding staat met school. Door de arbeidsmarktkrapte kan KO Breed deze afgestudeerde Ad'ers PEP duobanen aanbieden bij peuterspeelzalen en de basisschool." PCPO in Rijssen ziet dezelfde ontwikkeling. "Er komen steeds meer nieuwe vormen van (het organiseren van) onderwijs. (.....). Zo worden er groepen samengevoegd en wordt er steeds meer gebruik gemaakt van de inzet van onderwijsassistenten en leraar ondersteuners."

Ad'ers Pedagogisch Educatief Professional worden opgeleid om deze bredere rol te vervullen en leren tijdens de studie al interprofessioneel te handelen. De rol van verbinder in een interprofessionele omgeving vormt de onderlegger van de opleiding. Hiermee worden professionals opgeleid die wendbaar en in verschillende contexten inzetbaar zijn. Afgestudeerde Ad'ers zijn stevige professionals die duurzaam inzetbaar zijn.

De Ad-opleiding PEP wordt als deeltijd-opleiding aangeboden vanuit de Campus Kind & Educatie in Zwolle. Het doel van deze Campus is om met opvang- en onderwijsinstellingen samen te werken om te voorzien in de regionale behoefte aan een inspirerende gemeenschappelijke professionele leercontext op het gebied van Kind en Educatie gericht op de leeftijd van 0 tot 18 jaar. De Campus is opgericht door Landstede MBO, Menso Alting Zwolle (mbo), Prokino (voorheen Landstede Kinderopvang), Hogeschool Viaa en Hogeschool KPZ.

¹ Zie bijlage 1: De inzet van pedagogisch educatief professionals in domein kind en educatie. Onderzoek in

opdracht van PACT voor Kindcentra in samenwerking met Hogeschool KPZ. November 2021. P.4

In 2023 is de Campus uitgebreid met Deltion MBO en Hogeschool Windesheim. Studenten werken hier vanuit verschillende opleidingen en verschillende invalshoeken samen aan dezelfde maatschappelijke vragen: hoe ondersteunen we kinderen en jongeren in hun dagelijkse leefwereld, en wat vraagt dat van ons als toekomstige professionals? Op deze wijze wordt aangesloten bij door de ministers van Onderwijs en SZW benadrukte belang van samenwerking tussen basis-onderwijs en kinderopvang als middel om tekorten in het onderwijs tegen te gaan ( ). Zij pleiten onder andere voor combinatiefuncties en interprofessioneel werken om de beschikbare capaciteit beter te benutten. Pedagogisch Educatief Professionals vervullen een belangrijke rol in deze landelijke ontwikkelingen.

Juist deze samenwerking tussen Hogeschool KPZ en Hogeschool Viaa binnen de Campus Kind en Educatie is aanleiding geweest om samen op te trekken bij de aanvraag voor voltijdvarianten, welke noodzakelijk is naast de huidige deeltijdopleiding Ad PEP. Het aanbieden hiervan zou namelijk betekenen dat we veel jonge, gemotiveerde talenten een route geven om zich op dit cruciale niveau te ontwikkelen op een manier die past bij deze doelgroep, namelijk via voltijdonderwijs. Scholen en opvangorganisaties kunnen zich weren tegen de personeelskrapte en de noodzakelijke vernieuwing uitvoeren. Opgeleide Ad PEP-professionals zorgen voor continuïteit, kwaliteit en innovatie in het hart van het kinderdomein, precies waar die nu het hardst nodig zijn. In deze aanvraag zullen we deze noodzaak verder aantonen en onderbouwen.

1.2 Inhoud en onderwijsprogramma

Mede op basis van de in 1.1 beschreven ontwikkelingen, heeft Hogeschool KPZ eerder al samen met haar partners van de Campus de deeltijd Ad-opleiding PEP vormgegeven. De opleiding sluit aan bij de gewenste bredere inzet van professionals, zodat zij zowel in opvang als in onderwijs inzetbaar zijn. Precies zoals de ministers van Onderwijs en SZW wensten: professionals voor combinatiefuncties die interprofessioneel kunnen werken ( ).

Het landelijk opleidingsprofiel van de Associate degree Pedagogisch Educatief Professional beschrijft de leerresultaten voor een PEP'er: pedagogisch-didactisch handelen, leer- en ontwikkelactiviteiten ontwerpen en evalueren, effectief samenwerken met kinderen, collega's en ouders, professioneel zelfbewust en reflectief handelen, en bijdragen aan innovatie in leer- en leefomgevingen. In de opleiding worden deze resultaten concreet gemaakt via de drie samenhangende leer- en ontwikkellijnen: de kennislijn, de praktijklijn en de persoonlijke professionele ontwikkeling-lijn. Studenten ontwikkelen theoretische kennis, passen deze direct toe in de praktijk, bouwen aan hun professioneel zelfbewustzijn en leren hun handelen kritisch te reflecteren en te verbeteren, zodat zij als startende professionals effectief kunnen bijdragen in diverse contexten, van onderwijs en opvang tot welzijn en andere leer- en leefomgevingen.

De Ad PEP leidt op tot een breed inzetbare professional die stevig geworteld is in pedagogiek en educatie. De Ad PEP'er werkt samen met leerkrachten, docenten en pedagogisch professionals aan het creëren van inclusieve en rijke leer- en ontwikkelomgevingen voor kinderen en jongeren. Daarbij staan kansengelijkheid, diversiteit, welzijn en duurzaamheid centraal.

De opleiding wordt gekenmerkt door drie sterk verweven leer- en ontwikkellijnen: de kennislijn, de praktijklijn en de PPO-lijn (persoonlijk pedagogisch en professioneel handelen). In de kennislijn ontwikkelen studenten hun theoretische kennis op het gebied van pedagogiek, ontwikkelingspsychologie en didactiek. In de praktijklijn passen zij deze kennis toe in uiteenlopende beroepssituaties en leren zij effectief samen te werken met kinderen, collega's en andere betrokkenen. Door beide lijnen heen loopt de PPO-lijn, waarin studenten werken aan professioneel zelfbewustzijn, professionele identiteit en reflectie op hun eigen handelen.

In het eerste jaar verdiepen studenten zich in pedagogiek, ontwikkelingspsychologie en didactiek, en onderzoeken zij wat deze kennis betekent voor kinderen én voor hun eigen rol als toekomstig pedagogisch educatief professional. De nadruk ligt op werken vanuit verbinding, het zien van het kind in zijn geheel en het creëren van een veilig en stimulerend leerklimaat.

Daarnaast maken studenten kennis met innovatie en hun rol in het begeleiden van ontwikkelprocessen.

In het tweede jaar bouwen studenten voort op deze basis en richten zij zich op leren en ontwikkelen in bredere en complexere contexten. Er is aandacht voor de leefwereld van kinderen en jongeren en de samenwerking met ouders, onderwijs, opvang en andere partners. Studenten leren ontwikkel-omgevingen ontwerpen, begeleiden en evalueren, en ontwikkelen zich tot professionals die flexibel kunnen schakelen tussen verschillende rollen en contexten.

Tabel 1: Studietoelichting 1 Associate degree PEP

	Semester 1 de pedagoog		Semester 2 de pedagoog die ontwerpt	
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling 10 EC	Persoonlijke Professionele Ontwikkeling 5 EC		Persoonlijke Professionele Ontwikkeling 5 EC	
Kennis en Vaardigheden 40 EC	Kind in Beeld 1 5 EC	Kind in beeld 2 5 EC	Stimuleringsprogramma's 10EC	
	Pedagogisch Handelen 1 5EC	Pedagogisch Handelen 2 5EC	Keuzemodule Leerrijke omgeving - didactiek of pedagogiek 10EC	
Praktijk 10 EC	Praktijk 1 5 EC		Praktijk 2 5 EC	
Totaal	60 EC			

Tabel 2: Studietoelichting 2 Associate degree PEP

	Semester 3 De pedagoog die coacht/begeleidt		Semester 4 De pedagoog die verbindt	
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling 15 EC	Persoonlijke Professionele Ontwikkeling 5 EC		Persoonlijke Professionele Ontwikkeling Praktijk Verbindend werken 20EC	
Kennis en Vaardigheden 40 EC	Ontwikkelings-diversiteit 5EC	Ontwikkelings-diversiteit 5EC	PEP2VERB01 Verbindend werken 10EC	
	Coachings-vaardigheden 1 5EC	Coachings-vaardigheden 2 5EC	Diversiteit 5EC	
			Keuzemodule Pedagogiek-Didactiek 5EC	
Praktijk 5 EC	Praktijk 3 5 EC			
Totaal	60 EC			

2 Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing)

De doelgroep van deze voltijd Ad-opleiding is primair mbo – 4 afgestudeerden die bewust niet kiezen voor een vierjarige bachelor-opleiding vanwege een te grote drempel. Evenals havo- en vwo- gediplomeerden. Ook is het mogelijk om met het succesvol afleggen van een 21+ toets in te stromen in deze opleiding.

3 Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Hogeschool KPZ heeft ten behoeve van deze aanvraag een onderzoek laten uitvoeren door Tien organisatieadvies². Het onderzoek heeft tot doel inzicht en overzicht te verwerven met betrekking tot de arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden van de beoogde opleiding³. Er is gekozen voor een combinatie van kwalitatief onderzoek om inzicht te krijgen in ontwikkelingen en percepties in het veld en kwantitatief onderzoek door middel van enquêtes onder scholieren, studenten en professionals in het veld om een overzicht te krijgen van de potentiële instroom in de opleiding alsook een enquête onder werkgevers om inzicht te krijgen in de arbeidsmarktvrage. Daarnaast is er deskresearch gedaan naar aanvullende arbeidsmarktbronnen in de domeinen waar deze Ad-opleiding zich op richt.

Zowel voor het kwalitatieve onderzoek als voor het kwantitatieve onderzoek zijn geselecteerde populaties bevestigd, waarbij een evenwichtige spreiding is aangebracht over de relevante categorieën: grotere en kleinere organisaties en verschillende typen organisaties. Zowel in het kwalitatieve werkveldonderzoek als in de kwantitatieve werkgeversenquête zijn daartoe respondenten in verschillende domeinen bevestigd. De respondenten zijn gespreid over deze segmenten. Daarmee is voldoende 'probleemrepresentativiteit' gewaarborgd. Dat wil zeggen dat de resultaten een voldoende betrouwbare afspiegeling zijn van de gehele populatie om daarmee een onderbouwd antwoord te geven op de vraag over de arbeidsmarktrelevantie van deze opleiding. Tevens is ervoor gezorgd dat er geen overlap is tussen respondenten. Organisaties die zijn geïnterviewd hebben geen enquête ingevuld. Alle respondenten zijn wegens hun functie, aard en omvang van de organisatie en/of aard

van de bedrijfssector en locatie in staat om een gezaghebbende uitspraak te doen over de arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden.

In totaal zijn 20 organisaties geïnterviewd en hebben 24 werkgevers en 105 studenten de enquête ingevuld. De interviews leverden een duidelijk en gedeeld beeld op als het gaat om de visie op de relevante ontwikkelingen en de (naar het oordeel van de respondenten) vereiste competenties. Methodisch is daarmee voldoende 'saturatie' ontstaan om de uitkomsten van het onderzoek als betrouwbaar aan te merken. Het gehele doelmatigheidsrapport is opgenomen als bijlage 2 bij deze aanvraag.

3.1 Bevindingen uit de interviews

De context, trends en ontwikkelingen die voor Hogeschool KPZ signaal en aanleiding vormen om de beoogde opleiding te ontwikkelen, worden in de interviews herkend en bevestigd. We geven hieronder een samenvatting.

3.1.1 Trends en ontwikkelingen

Doorontwikkeling van (Integrale) Kindcentra

Uit de gesprekken komt naar voren dat er sprake is van een doorontwikkeling van (Integrale) Kind Centra (IKC). In dat kader zien we een toenemende samenwerking tussen primair onderwijs en kinderopvang. Opvang en onderwijs worden steeds meer geïntegreerd. Veel PO besturen zijn al gestart met het zelf aanbieden van kinderopvang en het ontwikkelen van IKC's. Zowel vanuit een kwantitatieve, formatieve noodzaak als vanuit een kwalitatief, pedagogisch perspectief.

"Een andere trend is de doorontwikkeling van kindcentra. Een grote organisatie op het gebied van Kinderopvang wordt samengevoegd met Aves, waardoor er 12 Kindcentra extra bijkomen bij de organisatie." (Aves) ⁴

² Zie bijlage 2: Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Ad Pedagogisch Educatief Professionaal, KPZ Zwolle. Tien organisatieadvies / [REDACTED], 18 september 2026.

³ Omdat er een overlap is binnen het beroepenveld waar het de mogelijke vraag naar medewerkers van de Ad PEP (Hogeschool KPZ) en de Ad DEP (Hogeschool Viaa) betreft, is er (in opdracht van Hogeschool KPZ en Hogeschool Viaa in gezamenlijkheid) een gecombineerd doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd. De respondentengroep die interesse heeft voor de Ad PEP en

eventueel voor de Ad DEP is in de interviews en enquêtes gevraagd naar hun behoefte aan afgestudeerden van deze opleidingen. In de voorliggende rapportage worden uitsluitend de resultaten gepresenteerd met betrekking tot de Ad PEP.

⁴ In de kaders zijn citaten uit de interviews met respondenten opgenomen. Zie bijlage 4 van het doelmatigheidsonderzoek (bijlage 2) voor de interviewverslagen.

Er is een toenemende samenwerking – mede vormgegeven door IKC's – tussen het primair onderwijs en de kinderopvang.” (Catent)

“De IKC ontwikkeling (gericht op kinderen van 0 tot 12 jaar) zet door. Dat is echt de toekomst. Dat is ook de visie van Florion: de ontwikkeling van kinderen begint bij 0 jaar. De hoofdletter I van integraal wordt hierbij onderstreept. Florion werkt in dit kader nauw samen met de kinderopvang. Het streven is om uiteindelijk alle scholen te laten opgaan in een IKC.” (Florion)

“De IKC ontwikkeling zet door. SKO onderzoekt in het kader de mogelijkheid om op termijn ook zelf kinderopvang te gaan aanbieden.” (SKO)

“Samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs neemt toe. Travers kijkt ook naar de ontwikkeling van IKC samen met de partners.” (Travers)

“Ook de IKC (door)ontwikkeling is een thema dat steeds meer op tafel komt. Het is zoeken naar de toegevoegde waarde.” (Veluwse Onderwijsgroep)

“Opvang en onderwijs wordt meer en meer geïntegreerd. Gaan naar ondersteuning van kinderen in de leeftijdscategorie 0-13 jaar.” (IJsselrijk)

“De beweging naar inclusief onderwijs zonder schotten en gericht op doorgaande ontwikkelingen is een zeer herkenbare trend. Gemeente Zwolle pakt dit op door in te zetten op IKC voor kinderen van 0 tot (het liefst) 18 jaar.” (Kinderopvang Breed, Zwolle)

In de kinderopvang nemen de professionalisering en de focus op kwaliteit toe waarbij in toenemende mate hogere eisen gesteld worden aan de pedagogische kennis en vaardigheden van de medewerkers.

“Ook binnen de kinderopvang zijn veel ontwikkelingen gaande rond kwaliteit. Er worden steeds hogere kwaliteitseisen gesteld aan medewerkers in de kinderopvang. Daarmee komen ook thema's als 'persoonsvorming' en 'socialisatie' steeds meer aan de orde.” (Landstede Groep)

“Kinderopvang is gericht op opvoeding en ontwikkeling. Dat wordt steeds professioneler aangepakt, door steeds meer de focus te hebben op het belang van de 1000 dagen van het kind. Een Pedagogisch plan is geen papieren plan meer, maar een vertaalde begeleiding naar de werkvloer. Daar vindt ook steeds meer diepgang in de begeleiding plaats.” (Prokino)

“Professionals in de kinderopvang nemen meer en meer eerstelijnstaken op het gebied van opvoedingsvraagstukken over van onder andere consultatiebureaus. Kinderopvang wordt een deel van de ambulante begeleiding. Dat betekent dat er een verschuiving plaatsvindt en dat deze professionals breder dienen te worden geschoold. Veel meer van opvang naar begeleiding van de ontwikkeling van kinderen. Dat vergt bredere vaardigheden, onder andere communicatievaardigheden om met ouders te overleggen.” (Kinderopvang Breed, Zwolle)

“Sinds 2018 is er een forse professionaliseringsslag gaande in de kinderopvang. Dit wordt door wet- en regelgeving ondersteund.” (KOO Meppel)

Interprofessioneel samenwerken wordt steeds belangrijker. Bijvoorbeeld samenwerking met verschillende disciplines als jeugdhulp en sociaal maatschappelijk werk. Brugfunctionarissen spelen hier een belangrijke rol in, gericht op meer preventief werken in plaats van curatief handelen.

“Interprofessioneel samenwerken binnen de gehele onderwijskolom (van mbo2 tot en met hbo 6) wordt steeds belangrijker.” (Landstede Groep)

"Een trend is dat meer wordt samengewerkt met verschillende disciplines als jeugdhulp en sociaal maatschappelijk werk. Brugfunctionarissen spelen hier een belangrijke rol in, gericht op meer preventief werken in plaats van curatief." (Jsselijk)

Lerarentekorten

Lerarentekorten zijn nu nog beperkt in deze regio maar worden op termijn (twee tot drie jaar) een groot probleem. Er wordt nu geanticipeerd op de periode van schaarste die er onvermijdelijk aan komt. Dat vraagt om andere manieren van organiseren van het onderwijs, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs. Veel respondenten zijn zich hier al op aan het voorbereiden.

"De huidige aandacht gaat uit naar fuseren van scholen. Daardoor wordt het lerarentekort nu iets gedempt. Maar het tekort is er nog wel. En, gezien de ontwikkelingen, is over 2,5 jaar het tekort enorm." (Aves)

"Catent heeft met name in de oostelijke regio last van lerarentekorten. Vanuit werkgeversperspectief is er behoefte aan een 'grotere vijver'. Medewerkers hebben behoefte aan een breder potentieel spectrum. De Ad PEP komt precies tegemoet aan deze combinatie." (Catent)

"Er is in deze regio nog geen sprake van grote lerarentekorten, zoals in de Randstad. Maar deze komen er zeker wel aan. Dat begin je nu al een beetje te merken. De vacatures zijn nog wel in te vullen, maar er is minder keus. Je ziet nu wel al tekorten ontstaan bij leidinggevende functies." (OOZ)

"Er is een stijgende vraag naar personeel. Het tekort is enorm. Werven en behouden van personeel neemt steeds meer tijd en aandacht in beslag." (Prokino)

"Krapte bij het voortgezet onderwijs, met name de tekortvakken, wordt gevoeld door Aurora. Bij basisonderwijs nog niet, maar uitstroom komt er ook hier aan." (Aurora Onderwijsgroep)

"Het personeelstekort komt er ook voor de Meent aan. Aanbod van personeel wordt steeds magerder, vacature invullen wordt lastiger." (De Meent)

Zoeken naar nieuwe (organisatie)vormen van onderwijs

Mede gedictieerd door de (naderende) lerarentekorten, werken scholen in toenemende mate aan nieuwe vormen om het onderwijs te organiseren. Deze andere wijze van organiseren is in toenemende mate een belangrijke manier om de effecten van het lerarentekort te verminderen. Onder andere ROA-onderzoek⁵ geeft dit als één van de oplossingen mee: "Het begrip 'anders organiseren' of 'andersom organiseren' is een containerbegrip voor een andere inrichting van het onderwijsproces waarbij een leraar samenwerkt met andere leraren, ondersteund door een of meer onderwijsassistenten of klassenassistenten'. In paragraaf 7.1.5. wordt dit nog nader toegelicht.

"Door de toenemende lerarentekorten, zeker in deze regio, wordt de kwaliteit van het onderwijs steeds meer een puzzel." (Florion)

"Mede gedwongen door de toenemende arbeidsmarktkrapte neemt het 'team gericht werken' in het onderwijs toe. Hierbij wordt steeds meer samengewerkt met onderwijsassistenten en leraar ondersteuners." (Landstede Groep)

"Er wordt nu ook geanticipeerd op de periode van schaarste die er onvermijdelijk aan komt. Dat vraagt om andere manieren van organiseren van het onderwijs." (OOZ)

⁵ Zie bijlage 20: Maastricht University – ROA: Historische analyse van het beleid op het terrein van het lerarentekort. Maart 2026 P.121

"Wat personeel betreft: we ervaren niet alleen een lerarentekort, maar we moeten wel anders omgaan met inzet. De Ad-varianten spelen hierin een belangrijke rol. Het nieuwe onderwijs wordt gegeven door een team van specialisten." (Stichting VCO)

"Er komen steeds meer nieuwe vormen van (het organiseren van) onderwijs. Dit wordt mede bepaald door de aankomende lerarentekorten, die over twee jaar ook in deze regio volop aan de orde zullen zijn. Daarop wordt nu geanticipeerd. Zo worden er groepen samengevoegd en wordt er steeds meer gebruik gemaakt van de inzet van onderwijsassistenten en leraar ondersteuners." (PCPO)

"Door de combinatie van de toenemende lerarentekorten en de maatschappelijke problematiek zoeken de scholen naar nieuwe vormen om het onderwijs te organiseren. De basis hierbij blijft de klassieke variant van de leerkracht (als specialist) voor de klas (daar is de bekostiging ook op ingericht), maar hierbij kunnen Ad PEP'ers en Ad DEP'ers zeker een rol spelen." (Veluwe Onderwijsgroep)

"Ontwikkeling is ook de trend naar inclusief onderwijs. Anders organiseren, ook vanwege het naderende personeelstekort." (De Meent)

3.1.2 Associate degree-opleiding PEP

Zoals blijkt uit de gesprekken, neemt de vraag naar voltijd Ad PEP'ers over de gehele linie toe. In combinatie met onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen (waaronder de ontwikkeling van IKC's) en pedagogische inzichten wordt dit mede veroorzaakt door de (naderende grote) lerarentekorten, waardoor respondenten zoeken naar nieuwe organisatievormen van het onderwijs (bijvoorbeeld 'team gericht werken' en het samenvoegen van groepen). Respondenten zien een voltijd Ad-opleiding (naast de reeds bestaande deeltijd Ad PEP) als toegevoegde waarde om in de nabije toekomst beter het hoofd te bieden aan de krapte.

In de interviews is gevraagd in hoeverre de Associate degree-opleiding PEP tegemoetkomt aan de beschreven trends en arbeidsmarktbehoeften. Uit de gesprekken komt een duidelijke vraag naar deze voltijd Ad naar voren. Daarbij worden kwalitatieve argumenten genoemd in relatie tot de hierboven beschreven trends en ontwikkelingen.

"In het kader van de hierboven beschreven trends en ontwikkelingen zijn juist ook een voltijd Ad PEP en Ad DEP wenselijk en nodig (...). Ook zullen een voltijd Ad PEP en Ad DEP bijdragen aan de benodigde flexibiliteit. De Ad PEP en Ad DEP spelen ook een belangrijke rol bij het interprofessioneel over de sectoren heen werken." (Landstede Groep)

"Maar ook is er – mede in het kader van de ontwikkelingen rond Kindcentra – wel behoefte aan pedagogische ondersteuning en dus voor de Ad PEP." (OOZ)

"Positief over deze Ad in voltijd. Deze komt tegemoet aan de eerder beschreven trends en ontwikkelingen." (PCPO)

"Goede opleiding. De Ad'er PEP is de leerkrachtondersteuner in de school (...). De combinatie tussen PO en KO biedt veel perspectieven. De Ad'er kan dan zowel als pedagogisch medewerker als leerkrachtondersteuner ingezet worden. Dat levert betere contracten en mooiere banen op." (Aurora Onderwijsgroep)

"De Ad PEP is een prachtige opleiding. Er vindt geen verdringing plaats door deze opleiding van mbo-3 en mbo-4 opgeleide medewerkers. De Ad'er is breed opgeleid en heeft ook een bredere ambitie." (Varietas)

In verschillende interviews wordt benadrukt dat er naast de reeds bestaande deeltijd Ad PEP zeker ook behoefte aan en ruimte voor een voltijd Ad PEP is.

"De Ad-opleiding past uitstekend in de organisatie; juist de tussenlaag biedt enorm mooie functies binnen de organisatie. Het aanbieden van een voltijdse Ad-PEP opleiding is een goed initiatief omdat ook 17 jarige studenten zonder ervaring kunnen starten met de opleiding en lopende de opleiding kennis maken met het werk." (Prokino)

"De lerarentekorten nemen in een hoog tempo toe. In deze context zoekt SKO naar andere vormen om het onderwijs te organiseren - 'toekomst gericht organiseren'- waarbij ook niet of anders bevoegden (zoals Ad PEP-ers en Ad DEP-ers) worden ingezet." (SKO)

"De ervaring met Ad PEP leert dat veel afgestudeerde mbo-4 professionals willen doorstuderen en kiezen voor een deeltijd PEP omdat deze opleiding weinig lesuren kent. KO Breed merkt daardoor dat veel deeltijders eigenlijk de verkeerde studie hebben gekozen en beter zouden renderen bij een voltijdse variant. Een voltijd Ad PEP variant zou daarom zeer passend zijn, juist voor de studenten zelf omdat de DT-opleiding veel meer zelfstandigheid en levenservaring vergt." (Kinderopvang Breed, Zwolle)

"Komende jaren is gericht op aantrekken van leraren. Dat blijft de hoofdmoot. Echter zijn de mogelijke aantallen instroom Ad DEP en Ad PEP veel groter dan instroom van leraren. Daardoor zal de vraag naar deze Ad'ers toenemen." (Aves)

"KO Breed is zeer positief op het bestaan van een Ad'er PEP. Dit is het type professional dat het werk steeds meer vraagt, met een hoger werk- en denkniveau. Een professional die gericht is op analyseren en die het kind wil zien en begrijpen en die in verbinding staat met school. Door de arbeidsmarktkrapte kan KO Breed deze afgestudeerde Ad'ers PEP duobanen aanbieden bij peuterspeelzalen en de basisschool." (Kinderopvang Breed, Zwolle)

"Er zijn ook medewerkers binnen Catent die de Ad PEP volgen of gevolgd hebben. Het is ook goed dat er een voltijd variant van de Ad PEP komt. Deze komt goed tegemoet aan de hierboven beschreven trends en ontwikkelingen. Daarvoor is zeker een grote markt. Deze opleiding is een verrijking voor de onderwijskwaliteit en voor de doelgroep. De Ad PEP stimuleert de ambities en ontwikkelmogelijkheden van medewerkers." (Catent)

"Zowel vanuit de visie van Florion als gedictieerd door de lerarentekorten zijn nieuwe organisatievormen van onderwijs nodig. Een voltijd Ad PEP komt daaraan goed tegemoet." (Florion)

"Bij Florion volgen momenteel 20 tot 25 medewerkers de Ad PEP in deeltijd. Ad PEP-ers worden ingezet in de onderbouw en middenbouw. Het is goed dat er, naast de deeltijd Ad PEP, ook een voltijd Ad PEP komt." (Florion)

"Er komen steeds meer nieuwe vormen van (het organiseren van) onderwijs. Dit wordt mede bepaald door de aankomende lerarentekorten, die over twee jaar ook in deze regio volop aan de orde zullen zijn. Daarop wordt nu geanticipeerd. Zo worden er groepen samengevoegd en wordt er steeds meer gebruik gemaakt van de inzet van onderwijsassistenten en leraar ondersteuners." (PCPO)

Ook wordt de vraag naar een voltijd Ad PEP expliciet gerelateerd aan de toenemende lerarentekorten.

De respondenten geven dus duidelijk aan dat er een behoefte bestaat aan een voltijd Ad-opleiding PEP. Een voltijd opleiding geeft jongeren meer tijd en aandacht voor vorming,

passend bij de leeftijdsfase. Bovendien kunnen studenten zonder ervaring starten met de opleiding en kennismaken met het vakgebied zonder er direct al in te hoeven werken.

3.1.3 Doelgroepen en functies in relatie tot de Associate degree PEP

In de gesprekken geven respondenten aan ook duidelijke beelden te hebben bij de doelgroepen en de functies, die goed passen bij deze Ad.

*"De PEP'er wordt ingezet in de kinderopvang en de bredere kindcentra (...)
Functienaam voor de Ad-opleiding PEP is Pedagogisch professional." (Aves)*

"Voordeel van voltijd is ook, dat je dan een meer homogene doelgroep hebt (ambitieuze mbo 4 afstudeerders), die nog meer beslagen ten ijs op de arbeidsmarkt komt. De doelgroep voor een deeltijd opleiding is toch altijd meer divers (van te junior tot 'volwassen') en daardoor wisselend goed inzetbaar." (Florion)

"Hier is zeker een goede doelgroep voor: ambitieuze mbo-ers die een stap willen zetten (maar waarvoor een directe stap richting hbo bachelor te veel is). Dit zal ook de uitval (mbo > hbo) reduceren." (Landstede Groep)

"Denk daarbij aan een functie als 'brugfunctionaris'. Taken waaraan dan gedacht kan worden zijn bijvoorbeeld 'pre teaching' en onderzoek doen in samenwerking met de intern begeleider." (OOZ)

"Functienaam voor de Ad-opleiding PEP is Pedagogisch professional." (Prokino)

*"De PEP'er is geaccepteerd als leerkrachtondersteuner. Heeft een eigen plek in de organisatie.
Verwachting over inzet is wel hoog. De Ad PEP staat ook bewust in het functieboek.
'Op iedere bouw staat een PEP'er'."
(Stichting VCO)*

"IJsselelijk zet PEP'er in als leerkrachtondersteuner."

"Functienamen: Beleidsmedewerker, Pedagogisch coach, Senior professional, Zorgcoördinator." (KOO Meppel)

Hieronder volgt een overzicht van de interviews expliciet genoemde functies;

- Beleidsmedewerker
- Brugfunctionaris
- Leerkrachtondersteuner
- Pedagogisch Coach
- Pedagogisch professional
- Zorgcoördinator

3.1.4 Beroepsprofiel Ad'er PEP

Het beroepsprofiel van de Associate degree Pedagogisch Educatief Professional aan Hogeschool KPZ is gebaseerd op het landelijk opleidingsprofiel, gecombineerd met inzichten van de partners van de Campus en wordt gekenmerkt door een brede, verbindende rol binnen de ontwikkeling van kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 14 jaar. De professional begeleidt en ondersteunt de sociaal-emotionele, cognitieve en pedagogische ontwikkeling van kinderen, waarbij systematisch wordt afgestemd op individuele behoeften en ontwikkelingsmogelijkheden.

De Pedagogisch Educatief Professional opereert in een interprofessionele en multidisciplinaire context en werkt intensief samen met ouders, onderwijsinstellingen, kinderopvangorganisaties en zorginstanties. Vanuit deze positie vervult de professional een schakelfunctie tussen verschillende leefwerelden en professionele domeinen, conform de kaders en competentiegebieden zoals beschreven in het landelijk opleidingsprofiel.

Het professioneel handelen is gericht op preventie, vroegsignalering en het bevorderen van ontwikkelingskansen. Daarbij wordt methodisch en doelgericht gewerkt en wordt actief bijgedragen aan het realiseren van een veilige, inclusieve en stimulerende ontwikkelomgeving, waarin ieder kind optimaal tot ontwikkeling kan komen.

Een Ad-afgestudeerde pedagogisch educatief professional verbindt mensen en organisaties en verbetert het werken in de praktijk vanuit samenwerking. Vanuit deskundigheid en betrokkenheid ondersteunt en begeleidt/coacht de Ad PEP'er collega's en draagt zo bij aan het welzijn en de ontwikkeling van kinderen.

Een pedagogisch educatief professional:

- Begeleidt kinderen in hun ontwikkeling
- Geeft les aan en begeleidt (kleine) groepen
- Zorgt voor een doorgaande ontwikkellijn
- Coacht collega's, ouders en andere betrokkenen
- Heeft leidinggevende taken
- Verbindt en verbetert de samenwerking tussen kinderopvang en basisschool

In het onderwijs werkt de Ad PEP'er vaak als lerarenondersteuner. In de kinderopvang vervult deze professional meestal de rol van pedagogisch coach of beleidsmedewerker.

4 Afstemming en samenwerking

Hogeschool KPZ hecht grote waarde aan een zorgvuldige afstemming met andere hogescholen bij de ontwikkeling en positionering van nieuwe opleidingen. Waar mogelijk en passend wordt de samenwerking met andere hogescholen actief opgezocht. In het licht hiervan trekken Hogeschool KPZ en Hogeschool Viaa gezamenlijk op in dit macrodoelmatigheidsonderzoek. Hogeschool KPZ heeft in dit proces ingezet op een vroegtijdige afstemming en vooraankondiging op de site van het CDHO. In dit hoofdstuk wordt toegelicht op welke wijze en met wie afstemming heeft plaatsgevonden.

4.1 Individuele en regionale afstemming

Allereerst heeft er contact plaatsgevonden binnen bestaande samenwerkingsverbanden waarmee Hogeschool KPZ in de regio samenwerkt en in enkele gevallen zijn Hogescholen rechtstreeks benaderd.

Hogeschool Windesheim en Saxion Hogeschool

Beide hogescholen zijn regionale partners van Hogeschool KPZ; vandaar dat Hogeschool KPZ met beide hogescholen al vroegtijdig bestuurlijk overleg heeft gevoerd. De uitkomst van deze overleggen is dat bestuurders van beide hogescholen geen negatieve zienswijze indienen.

Stuurgroep Oost Werkt (bijlage 3)

Gesprekspartners: [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Datum: 26 juni 2025

Samenvatting: Op 26 juni 2025 is ons voornemen ook gemeld in de stuurgroep Oost Werkt. Hiertegen is geen bezwaar ingebracht door de bestuurders.

Radiant bestuurders & Radiant MT (bijlage 4 en 5)

Gesprekspartners: (Vertegenwoordigers van aangesloten hogescholen: Driestar, Thomas More, Hogeschool KPZ, iPabo, Hogeschool Viaa, Iselinge, Marnix Academie en Kempel.

Datum: 1 juli 2025 en 10 september 2025

Samenvatting: Op 10 september 2025 is binnen het samenwerkingsverband van Radiant ook aangekondigd dat Hogeschool Viaa en Hogeschool KPZ voornemens zijn om samen de voltijdsvariant van de Ad-opleidingen DEP en PEP aan te bieden.

Landelijk Overleg Ad-opleidingen in Zorg, Welzijn en Educatie (LAdO ZWE) (bijlage 6)

Gesprekspartners: Vertegenwoordigers LAdO-ZW

Datum: 6 februari 2026 en 26 september 2025

Samenvatting: Op 6 februari heeft Hogeschool KPZ gemeld dat zij samen met Hogeschool Viaa voltijdvarianten aanvraagt voor Ad DEP en Ad PEP. Via dit gremium is ook Hogeschool Utrecht geïnformeerd over ons voornemen. Hiertegen is geen bezwaar ingebracht door vertegenwoordigers van Hogeschool Utrecht.

Collega hogescholen met een Ad-opleiding PEP (bijlage 7, 8, 9 en 10)

Gesprekspartners: Hogeschool Zeeland, Fontys Hogescholen, Hogeschool InHolland en Hanze Hogeschool

Datum: maart en april 2026

Samenvatting: Hogescholen met een Ad-opleiding PEP zijn benaderd en zien geen bezwaren of kijken positief naar de start van een voltijd Ad PEP in Zwolle, in het licht van de samenwerking en onze maatschappelijke opdracht.

4.2 VH Afstemmingstafels

Binnen de vereniging van hogescholen (VH) zijn gedragsafspraken gemaakt rondom portfoliomanagement met als doel om rust te creëren en voor zo ver als mogelijk consensus te realiseren. Binnen de afstemmingstafel Oost-Nederland én de landelijke afstemmingstafel educatieve opleidingen is het initiatief van Hogeschool KPZ besproken. Uitkomst van beide afstemmingstafels is dat geen van de deelnemende bestuurders een negatieve zienswijze zal indienen tegen onze aanvraag.

4.3 Reactie Hogeschool KPZ

Hogeschool KPZ heeft actief contact gezocht met verwante hogescholen waarmee zij structureel samenwerkt. Ook is het voornemen in de afstemmingstafels besproken. Het resultaat dat geen enkele bestuurder een zienswijze zal indienen stemt Hogeschool KPZ dan ook zeer tevreden.

5 Analyse bestaand aanbod

In dit hoofdstuk analyseert Hogeschool KPZ het bestaande aanbod van Ad-opleidingen PEP en aanverwante opleidingen.

5.1 Instroom (aan-)verwante Ad-opleidingen

De voltijdvorm van de Ad PEP wordt aangeboden door zes hogescholen en kent een stabiele en groeiende instroom:

Tabel 2: Instroom voltijd Ad Pedagogisch Educatief Professional

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2020	2021	2022	2023	2024	2025
fontys hs.						54
hanzehogeschool groningen						59
hs. ipabo amsterdam alkmaar	29	21	23	26	35	62
hs. rotterdam	79	71	84	92	95	114
hz university of applied sciences						32
saxion hs.				67	97	90
totaal	108	92	107	185	227	411

De deeltijdvorm van de Ad PEP wordt aangeboden door veertien hogescholen en kent tot 2023 een stijgende instroom. De instroom in 2024 en 2025 vlakt bij 6 van de 14 scholen wat af, maar is over de jaren gezien alleen maar gegroeid. In onderstaande tabel worden de instroomcijfers getoond. Ter verduidelijking: de deeltijd Ad PEP van Windesheim wordt alleen aangeboden in Almere en niet in Zwolle en speelt daardoor voor de bepaling van doelmatigheid voor deze aanvraag geen rol.

Tabel 3: Instroom deeltijd Ad Pedagogisch Educatief Professional

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2020	2021	2022	2023	2024	2025
chr. hs. ede	22	31	41	51	54	33
chr. hs. windesheim	25	91	69	66	60	70
driestar educatief	44	50	51	60	49	44
fontys hs.	173	156	138	173	136	134
hanzehogeschool groningen	26	29	24	26	14	32
hs. inholland		128	158	219	196	166
hs. ipabo amsterdam alkmaar	59	55	68	89	76	98
hs. kpz	97	74	46	77	72	75
hs. rotterdam	30	34	44	55	97	64
hs. van arnhem en nijmegen	29	50	60	73	67	69
hz university of applied sciences	41	58	42	50	38	49
iselinghe hs.	35	34	42	64	49	42
marnix academie		36	63	66	92	94
saxion hs.	16	28	34	39	23	24
totaal	597	854	880	1.108	1.023	994

De Ad Didactisch Educatief Professional is zijdelings verwant aan onderhavige opleiding. Deze opleiding leidt op voor een ander beroep, veel meer gericht op de domeinen voortgezet - en beroepsonderwijs. De voltijdvorm van deze opleiding wordt alleen aangeboden door de Hogeschool Utrecht en heeft een stabiele instroom.

Tabel 4: Instroom voltijd Ad Didactisch Educatief Professional

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2024	2025
hs. utrecht	22	21
totaal	22	21

De deeltijdvorm van de Ad DEP wordt aangeboden door Hogeschool Viaa, Iselinghe hogeschool en NHL Stenden. In onderstaande tabel worden de instroomcijfers getoond. De totale instroom is groeiend.

Tabel 5: Instroom deeltijd Ad Didactisch Educatief Professional

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2020	2021	2022	2023	2024	2025
hs. viaa			15	65	53	42
iselinghe hs.						6
nhl stenden hs.	50	77	70	73	68	120
totaal	50	77	85	138	121	168

Een andere zijdelings verwante opleiding is de Ad Educatief Professional Beroepsonderwijs (aangeboden door vier instellingen). Deze Ad leidt op tot een hbo-gekwificeerde onderwijsondersteuner zoals (technisch) instructeur of praktijkbegeleider in het mbo, vmbo of bedrijfsopleidingen en kent dus een andere focus dan de Ad PEP. In onderstaande tabel worden de instroomcijfers per variant getoond. De voltijdvariant laat een forse groei zien; de deeltijdvorm lijkt zich te stabiliseren.

Tabel 6: Instroom voltijddopleiding Ad Educatief Professional Beroepsonderwijs

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2022	2023	2024	2025
hs. rotterdam		27	22	35
hs. van amsterdam	< 5	16	7	14
totaal	< 5	43	29	49

Tabel 7: Instroom deeltijdopleiding Ad Educatief
Professional Beroepsonderwijs

instroom per vestiging

Druk op het plusje naast de kolomnaam voor meer detail.

hogeschool	2020	2021	2022	2023	2024	2025
aeres hs.	16	30	19	31	15	19
chr. hs. windesheim	21	27	18	35	17	
hs. rotterdam	13	20	9	22	26	21
hs. van amsterdam	14	7	5	7	8	10
totaal	43	78	60	78	84	67

5.2 Conclusie

In dit hoofdstuk is aangetoond dat er ruimte is voor een voltijdvariant van de Ad-opleiding PEP. Uit de cijfers blijkt dat voltijd Ad opleidingen in de breedte groeien in dit domein en daarmee voorzien in een behoefte bij studietoekopers.

6 Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

6.1 Resultaten uit de enquête

Om de instroom van de Ad-opleiding PEP in te kunnen schatten, is een enquête afgenomen onder mbo-4 studenten en onder scholieren in de bovenbouw van havo en vwo.

6.2 Geschatte instroom in de voltijdopleiding

De vragenlijst is ingevuld door 105 mbo-4 studenten en havisten en vwo'ers van Van der Capellen, Lassus Campus, Thomas a Kempis College, Hoornbeeck College, Landstede MBO, Carmel College Salland, Menso Alting Zwolle, Ichthus College en Deltion college. De mbo-4 studenten volgen de opleidingen Onderwijsassistent of Gespecialiseerd pedagogisch medewerker.

Van de studenten en scholieren geeft 5% (5 scholieren / studenten) aan 'zeker' deze opleiding te willen doen, 38% (40 scholieren / studenten) 'misschien wel'⁶. Tellen we de twijfelaars voor een kwart mee⁷, dan volgt dat circa 14% (15) van de studenten/scholieren interesse heeft voor deze opleiding.

Mbo-studenten

Op de internetpagina van SBB kan een BI-applicatie worden geraadpleegd met informatie over mbo-4 studenten⁸. We hebben gezocht naar het totaal aantal gediplomeerden in het studiejaar 2024 - 2025 van niveau 4 opleidingen die een logische instroom voor de Ad-opleiding PEP zouden kunnen zijn, te weten Onderwijsassistent en Gespecialiseerd pedagogisch medewerker. Hierbij richten wij ons alleen op de volgende regio('s) die bediend worden door Hogeschool KPZ: Drenthe, Flevoland, Regio Zwolle en Twente. Onderstaand overzicht is het resultaat en is gebaseerd op het huidige voedingsgebied van de deeltijd Ad PEP.

Tabel 8 Gediplomeerden in het studiejaar 2024 - 2025 relevante mbo-4 opleidingen

Kwalificatie	Instelling	BBL	BOL	Totaal
25698 - Onderwijsassistent	Drenthe College Terra	5	116	121
25698 - Onderwijsassistent	Landstede	11	161	172
25698 - Onderwijsassistent	ROC Deltion College	1	96	97
25698 - Onderwijsassistent	ROC Flevoland	4	39	43
25698 - Onderwijsassistent	ROC van Twente	6	110	116
25697 - Gespecialiseerd pedagogisch medewerker	Drenthe College Terra	60	52	112
25697 - Gespecialiseerd pedagogisch medewerker	Landstede	62	86	148
25697 - Gespecialiseerd pedagogisch medewerker	ROC Deltion College	26	39	65
25697 - Gespecialiseerd pedagogisch medewerker	ROC Flevoland	62	31	93
25697 - Gespecialiseerd pedagogisch medewerker	ROC van Twente	28	80	108
Totaal:		265	810	1075

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat in de mede door Hogeschool KPZ bediende regio's in studiejaar 2024 - 2025 1.075 mbo-4 studenten zijn afgestudeerd. Als indachtig de steekproef hier ook 14% belangstelling heeft voor een voltijdse Ad-opleiding PEP, betekent dit alleen vanuit het mbo al een potentiële instroom van ruim 150 studenten.

6.3 Conclusie

Uit ons onderzoek is gebleken dat de Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional voldoende instroom kan verwachten. Het onderzoek dat is uitgevoerd onder een steekproef van de potentiële instroom-populatie, laat zien dat 14% van deze studenten interesse heeft voor een Ad-opleiding PEP. Vertalen we dat alleen naar mbo-studenten en laten we havisten en vwo'ers achterwege, dan kan Hogeschool KPZ rekenen op de belangstelling van (15 + 150 =) 165 studenten. Hogeschool KPZ kan er derhalve van uitgaan dat zij kan starten met een klas van 25 studenten.

⁶ Zie pagina 30 van het doelmatigheidsonderzoek (bijlage 2)

⁷ We tellen de twijfelaars voor een kwart mee omdat we ervan uitgaan dat 25% van deze twijfelaars interesse heeft voor deze opleiding; een rekenmethode die in eerdere aanvragen gehonoreerd is.

⁸

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiaZWMyY2QyZTU3ZjBhNy00NGNmLTNmYyWQQtNDk4MDdlZGMzOTAyIiwidCI6IjI0YjYk3YzRmLTU3YmUtNGQ3OC0lInZk4LWQ3NiUwN2I2NTBINSislmMioJh9>

7 Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

De behoefte op de arbeidsmarkt wordt in deze aanvraag onderbouwd aan de hand van gegevens van ROA/AIS, UWV en andere arbeidsmarktbronnen (de algemene arbeidsmarktbehoefte) en aan de hand van het doelmatigheidsonderzoek (de specifieke arbeidsmarktbehoefte).

7.1 Algemene arbeidsmarktbehoefte

7.1.1 Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

In de meest recente arbeidsmarkt prognoses van Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA/AIS) wordt een beeld geschetst van de huidige en op middellange termijn te verwachten arbeidsmarkt-ontwikkelingen. Hieronder worden de gegevens gepresenteerd van de voor de Ad PEP relevante opleidingstype. (Bron: ROA/AIS, september 2026). Het opleidingstype bachelor onderwijskunde is van toepassing omdat hierin de Ad PEP en de verwante opleiding zoals de Ad Didactisch Educatief Professional zijn opgenomen.

Landelijke arbeidsmarktsituatie Opleidingstype

ROA typeert de vooruitzichten in 2030 voor afgestudeerden van dit opleidingstype voor Nederland als geheel als matig en verwacht daarmee enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening. Concreet betekent dit er een vraag is naar afgestudeerde Ad'ers PEP.

Tabel 9 Arbeidsmarktinformatie Opleidingstype bachelor onderwijskunde, Nederland

Opleidings-type ⁹	Ver-wachte uitbreidings-vraag tot 2030	Ver-wachte ver-vanging svraag tot 2030	Ver-wachte baan-opening en tot 2030	Ver-wachte instroom school-verlaters tot 2030	ITA toekoms tige arbeids markt situatie in 2030
Bachelor – onderwijs-kunde Nederland	1.500 (0,5% per jaar)	8.800 (2,6% per jaar)	10.300 (3% per jaar)	17.800 (4,9% per jaar)	Matig (1,15)

Regionale arbeidsmarktsituatie

Opleidingstype

De regionale situatie voor het opleidingstype bachelor onderwijskunde geeft een gelijk beeld: ROA verwacht een matige toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van deze Ad-opleiding. Ook hier geldt daarmee dat er een vraag is naar afgestudeerde Ad'ers PEP.

Tabel 10 Arbeidsmarktinformatie Opleidingstype bachelor onderwijskunde, regio Zwolle

Opleidings-type ¹⁰	Verwachte uitbreidings-vraag tot 2030	Verwachte vervangings-vraag tot 2030	Verwachte instroom school-verlaters tot 2030	ITA toe-komstige arbeids-markt situatie in 2030
Bachelor – onderwijs-kunde Regio Zwolle	0,2%	2,4%	3,9%	Matig (1,09)

Landelijke arbeidsmarktsituatie beroepsgroep

De prognose die ROA geeft over de arbeidsmarktsituatie voor de beroepsgroepen '(pedagogisch) medewerkers kinderopvang' en 'onderwijsassistenten' is specifiek gericht op onderhavige aanvraag. Afgestudeerde Ad'ers PEP worden ingezet in beide beroepen.

Tabel 11 Arbeidsmarktinformatie beroepsgroepen (Pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten, Nederland

Beroeps-groep ¹¹	Verwachte uitbreidings-vraag tot 2030	Verwachte vervangings-vraag tot 2030	Verwacht e baan-opening-en tot 2030	ITKB toekomstige knelpunten beroeps-groep in 2030
(Pedagogisch) medewerkers kinderopvang	7.900 (1% per jaar)	14.100 (1,7% per jaar)	22.000 (2,6% per jaar)	Vrijwel geen (0,863)
Onderwijs-assistenten	5.300 (1,5% per jaar)	5.900 (1,7% per jaar)	11.300 (3,1% per jaar)	Groot (0,817)

ROA constateert vrijwel geen knelpunten in de beroepsgroep (pedagogisch) medewerkers kinderopvang en grote knelpunten in de beroepsgroep onderwijsassistenten.

ROA/AIS geeft daarmee aan dat er een regionale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze Ad-opleiding is en dat de huidige arbeidsmarktsituatie én de verwachte arbeidsmarktontwikkeling van het beroep van vooral onderwijsassistenten krap is en blijft. Betreffend beroep wordt vaak door

⁹ ROA/AIS, september 2026

¹⁰ ROA/AIS, september 2026

¹¹ ROA/AIS, september 2026

mbo-4 opgeleide medewerkers vervuld, maar uit het arbeidsmarktonderzoek is gebleken dat steeds vaker het Ad-niveau wordt gevraagd voor dit beroep. Dit is onder andere het gevolg van de ontwikkeling naar IKC's, waar deze professionals in brugfuncties worden ingezet, werkend in twee domeinen¹². Ook de nieuwe organisatievormen binnen regulier basisonderwijs waarmee al breed wordt geëxperimenteerd dragen bij aan de verzwaarde eisen. Daarmee onderstreept ROA/AIS dat er een behoefte bestaat aan een voltijdse Ad-opleiding PEP.

7.1.2 UWV kansrijke beroepen

UWV bedoelt met 'kansrijke beroepen' beroepen waarin je momenteel goede kansen hebt om (snel) werk te vinden. Het aantal vacatures in dat beroep is groter dan het aantal werkzoekenden dat dat werk wil of kan doen. UWV verwacht dat die goede baankansen niet alleen nu, maar ook op korte/middellange termijn blijven bestaan. Afgestudeerde Ad PEP'ers kunnen aan de slag in een kansrijk beroep zoals (Pedagogisch) medewerkers kinderopvang¹³. Dat sterkt de bevestiging van een algemene arbeidsmarktbehoefte voor afgestudeerden van deze Ad.

7.1.3 UWV Regio in beeld

Een blik op de regionale situatie in de door Hogeschool KPZ bediende regio Zwolle laat ook een duidelijk krapte zien. *'Sectoren die maatschappelijk én economisch van groot belang zijn kampen met personeelstekorten. Denk aan zorg, onderwijs, kinderopvang en veiligheid....'*¹⁴. UWV geeft aan dat er in Zwolle nog steeds een krappe arbeidsmarkt is voor cruciale publieke sectoren zorg & welzijn, openbaar bestuur en onderwijs: *'nog krappere dan gemiddeld over alle beroepen samen'*. Voorbeelden van deze beroepsgroepen zijn onder andere leerkrachten basisonderwijs. De Ad PEP leidt hier niet direct voor op, maar vormt wel een oplossing om de druk op onderwijs te verlichten zoals onder andere eerder aangegeven door Florion: *"Zowel vanuit de*

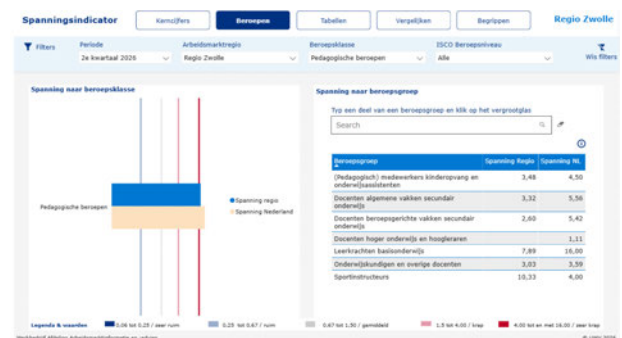
visie van Florion als gedicteerd door de lerarentekorten zijn nieuwe organisatievormen van onderwijs nodig. Een voltijd Ad PEP komt daaraan goed tegemoet.'

Het personeelstekort in de kinderopvang blijft groot, nam de afgelopen jaren toe en groeit tot 2034 door. Punt van zorg hierbij is de extra druk op de branche als de kabinetsplannen doorgaan om kinderopvang (bijna) gratis te maken¹⁵. UWV meldt: 'Door het oplopende tekort zullen meer ouders op een wachtlijst komen te staan. Ook kan hierdoor het aandeel ouders toenemen dat minder uren werkt of op andere tijden dan gewenst, omdat zij geen opvang kunnen krijgen.' Afgestudeerden van een voltijdsopleiding Ad PEP helpen om het personeelstekort in de kinderopvang te bestrijden.

7.1.4 UWV Spanningsindicator

De spanningsindicator van UWV toont een zeer krappe arbeidsmarkt voor Pedagogische beroepen. Hieronder vallen functies waar de Ad PEP voor opleidt, waaronder Pedagogisch medewerkers kinderopvang en onderwijs-assistenten. UWV verwijst met de spanningsindicator naar functies, ongeacht het niveau. Eerder in deze aanvraag is betoogd en aangetoond dat werkgevers Ad-niveau als passend zien om tegemoet te komen aan de arbeidsmarkttuitdagingen.

Figuur 1 UWV Spanningsindicator Zwolle Pedagogische beroepen.¹⁶

¹² Meerdere Ad PEP opleidingen geven in hun beroepsprofiel weer dat afgestudeerde Ad'ers PEP kunnen werken in IKC's (onder andere Grenslandcollege, Marnix, InHolland en Saxion).

¹³ <https://www.uwv.nl/assets-kai/files/fd4a3668-c7e4-4344-816f-c1406286d50c/rapportage-kansrijke-beroepen-2025-2026-def.pdf> p.10

¹⁴ Zie bijlage 11: UWV regio in Beeld Zwolle, p. 4.

¹⁵ Zie bijlage 11: UWV regio in Beeld Zwolle, p. 9

¹⁶

<https://www.uwv.nl/nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/dashboard-spanningsindicator>

7.1.5 Overige bronnen die de algemene arbeidsmarktbehoefte van de voltijdsopleiding Ad PEP aantonen

Er is een groot aantal bronnen dat de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden Ad'ers PEP aantoont. Onderstaande bronnen bevestigen dat afgestudeerde Ad'ers een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van de personeelstekorten in de kinderopvang en binnen onderwijs.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord 2026-2030 'Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland wordt gesteld dat

*'We gaan ongewijzigd door met bijna gratis kinderopvang voor werkende ouders. Met het afschaffen van de grootste toeslag nemen we de grootste onzekerheid in de portemonnee van werkende ouders weg.'*¹⁷

Dit leidt direct tot een grotere vraag naar afgestudeerde Ad'ers PEP.

Samenwerking met UWV

Hogeschool KPZ en het UWV-werkgeversservicepunt Zwolle opereren binnen dezelfde regionale samenwerkingsstructuren in Zwolle. Vanaf schooljaar 2024-2025 is Hogeschool KPZ op uitnodiging van het UWV betrokken bij het organiseren van netwerkbijeenkomsten voor werkzoekenden in de kinderopvang¹⁸. De regionale nood is dermate hoog dat Hogeschool KPZ hierbij samenwerkt met regionale partners als UWV, ROC Menso Alting en vele kinderopvangorganisaties.

Prognosemodel zorg en welzijn

De vraag naar pedagogische professionals, en dus ook naar afgestudeerden Ad PEP'ers, zal de komende jaren verder stijgen.

Het arbeidsmarkttekort in de kinderopvangbranche neemt toe van 6.900 personen in 2025 tot 27.000 personen in 2035. Bij de bepaling van dit tekort is gecorrigeerd door de minimale vacaturegraad. In het Beleids-scenario stijgt het tekort in 2035 tot 34.800 (na correctie voor de minimale vacaturegraad)¹⁹. Gezien de opkomst van IKC's, plekken

waar deze Ad PEP bij uitstek voor opleidt, zal de behoefte aan Ad PEP'ers alleen maar toenemen.

Brancheorganisatie Kinderopvang

Ook de Brancheorganisatie voor Kinderopvang herkent de krapte op de arbeidsmarkt. Als het nieuwe beleid (bijna gratis kinderopvang) wordt doorgezet zal het tekort aan medewerkers in de kinderopvang oplopen van 7000 eind 2022 tot 32.500 in 2032. Zonder nieuw beleid zal het tekort in 2032 zijn verdubbeld. Deze cijfers zijn afkomstig van ABF Research.

Zij geeft aan dat het personeelstekort in 2031 29.000 is bij 95% vergoeding kinderopvang door de overheid²⁰.

Kinderopvang werkt!

De nieuwste arbeidsmarktpeiling van november 2025 laat zien dat de daling van personeelstekorten tot stilstand is gekomen. Na twee jaar waarin de tekorten voorzichtig afnamen, blijven ze nu op een hoog niveau hangen. Dat betekent dat de druk op kinderopvangorganisaties onverminderd groot blijft²¹.

Arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2025

De arbeidsmarkt in het primair onderwijs staat nog steeds onder druk. Het lerarentekort is in 2024 ongeveer 7.730 fte (fulltime equivalent, voltijdsbaan) (8,1% van de werkgelegenheid). Bovendien is er een sterke toename van de openstaande vacatures: in de afgelopen tien jaar is het aantal openstaande vacatures van 2.800 in 2024 ten opzichte van 500 in 2015.²² Het aantal onderwijsondersteuners en leraren in opleiding is sterk gestegen, het aantal schoolleiders is licht gestegen en het aantal leraren is licht gedaald: meer banen worden ingevuld door onderwijsondersteunend personeel (oop'er) en leraren in opleiding. Tussen 2020 en 2024 is dit toegenomen van 27.770 fte naar 35.790 fte (29%).

Deze ontwikkelingen worden ook in de publicatie over 2026 bevestigd²³: De personeelssamenstelling verandert: het aantal fte oop'ers, leraren in opleiding en

¹⁷ <https://www.kabinetsformatie2025.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2026/01/30/aan-de-slag---coalitieakkoord-2026-2030/coalitieakkoord-d66-vvd-cda.pdf#page=44>

¹⁸ Zie bijlage 12: Samenwerking UWV WSP Zwolle met KPZ april 2026

¹⁹ Zie: <https://prognosemodelzw.nl/dashboard/stories-dashboard/kinderopvang--ko->

²⁰ Zie: <https://abfresearch.nl/publicaties/personeelstekorten-kinderopvang/>

²¹ Zie: <https://www.kinderopvang-werkt.nl/werkgevers/arbeidsmarktpeiling-kinderopvang-november-2025>

²² Zie bijlage 13: Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs: Arbeidsmarktanalyse PO 2025, p.34

²³ Zie https://arbeidsmarktplatformpo.nl/nieuws/arbeidsmarktanalyse-primair-onderwijs-2026-meer-jonge-en-oudere-medewerkers-in-het-po/?utm_source=Laposta&utm_campaign=Nieuwsbrief+september+2026&utm_medium=email

schoolleiders nam de afgelopen jaren toe, terwijl het aantal fte leraren afnam.

We zien daarmee een belangrijke en structurele verschuiving in de personeels-opbouw: minder leraren, meer ondersteuners. Onderzoek van DUO Onderwijsonderzoek & Advies (Rapportage Onderzoek Werkdrukmiddelen. Utrecht: 2019)²⁴ wees al uit dat de belangrijkste reden voor de inzet van ondersteuners in het primair onderwijs is het ontlasten van leraren. Dit werd bevestigd door het onderzoek van Kurver & Driessen ('Onderwijsassistenten') uit 2018²⁵. Ondersteuners in het primair onderwijs richten zich in de eerste plaats op het ondersteunen en (extra) begeleiden van (zorg-)leerlingen (93%). Verder worden zij met name ingezet voor de begeleiding van kleine groepjes leerlingen buiten de klas, terwijl ondersteuners in het speciaal onderwijs voornamelijk begeleiding bieden aan kleine groepjes leerlingen in de klas ( ). Ook bieden ondersteuners in het primair onderwijs vaker begeleiding aan individuele leerlingen dan ondersteuners in het speciaal onderwijs.

Deze bronnen naar de wijzigende inzet van Onderwijsassistenten is weliswaar gedateerd, maar de actuele cijfers over de verschuiving van de personeelsopbouw in het primair en speciaal onderwijs bevestigen dit. De toelating van een voltijdopleiding Ad PEP draagt bij aan een verdere ontwikkeling van deze oplossing.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op de internetpagina Onderwijsarbeidsmarkt wordt vermeld dat de arbeidsmarktsituatie binnen het onderwijs in Regio Zwolle voor Primair onderwijs een duidelijk beeld laat zien van de vacaturedruk en het aantal openstaande functies²⁶. In 2023 bedraagt het totaal aantal openstaande vacatures 410. De verwachting is niet dat dit aantal in de komende jaren kan worden weggewerkt. Naast de genoemde internetpagina publiceert OCW ook prognoses voor de arbeidsmarkt voor Primair Onderwijs²⁷. Volgens de ramingen zal per 2030 een tekort van 4506 fte aan

leraren en directeurs PO ontstaan bij ongewijzigd beleid. Na dit jaar nemen de tekorten fors toe.

Arbeidsmarktplatform PO

De internetpagina Arbeidsmarktplatform PO²⁸ schetst samenvattend de volgende situatie voor de drie regio's waar Hogeschool KPZ voor opleidt: Gelderland-Noord, Drenthe / Overijssel en Flevoland.

Gelderland-Noord:

- De huidige spanningsindicator van de arbeidsmarkt voor pedagogische beroepen in Gelderland-Noord is krap (Veluwe Stedendriehoek) en zeer krap (FoodValley).
- In Gelderland-Noord is het aantal leerlingen tussen 2021 en 2025 minder snel afgenomen dan de landelijke trend (0,5% ten opzichte van 1,5%). De prognose is dat deze relatief kleine afname de komende jaren doorzet (1,6%).
- Ondanks een daling in werkgelegenheid stijgt de relatieve onvervulde werkgelegenheid voor po-leraren en schoolleiders in Gelderland-Noord licht, van 4,2% in 2026 tot 4,6% in 2030.

Voor Overijssel geldt het volgende:

- De huidige spanningsindicator van de arbeidsmarkt voor pedagogische beroepen is in Drenthe en Overijssel gemiddeld tot krap.
- In Drenthe en Overijssel is het aantal leerlingen tussen 2021 en 2025 sneller afgenomen dan de landelijke trend (3,3% t.o.v. 1,5%). De prognose is dat deze relatief grote afname de komende jaren doorzet (3,2%).
- Ondanks een daling in werkgelegenheid stijgt de relatieve onvervulde werkgelegenheid voor po-leraren en schoolleiders in Drenthe en Overijssel juist licht, van 2,7% in 2026 tot 3,3% in 2030.

²⁴ Zie <https://www.onderwijskennis.nl/kennisbank/effectieve-inzet-van-ondersteuners-in-het-onderwijs>

²⁵ Zie <https://www.onderwijskennis.nl/kennisbank/effectieve-inzet-van-ondersteuners-in-het-onderwijs>

²⁶

<https://onderwijsarbeidsmarkt.incijsers.nl/mosaic/arbeidsmarkt-rapport/werkgelegenheid>

²⁷ <https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/primair-onderwijs/personeel/prognoses-arbeidsmarkt-po>

²⁸ Zie <https://arbeidsmarktplatformpo.nl/analyse/gelderland-noord/>, <https://arbeidsmarktplatformpo.nl/analyse/drenthe-overijssel/> en <https://arbeidsmarktplatformpo.nl/analyse/flevoland/>

Tenslotte voor Flevoland:

- De huidige spanningsindicator van de arbeidsmarkt voor pedagogische beroepen is in Flevoland krap.
- In Flevoland is het aantal leerlingen tussen 2021 en 2025 toegenomen (1,6%) ten opzichte van een landelijke afname (1,5%). De prognose is dat deze toename de komende jaren doorzet (1,4%).
- Ondanks een stijging in werkgelegenheid daalt de relatieve onvervulde werkgelegenheid voor po-leraren en schoolleiders in Flevoland, van 8,6% in 2026 naar 7,3% in 2030.

Met een voltijdse vorm van de Ad PEP levert Hogeschool KPZ een bijdrage aan de vraag naar pedagogische beroepen en indirect aan po-leraren en schoolleiders.

SER

SER heeft in 2023 'Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk' gepubliceerd²⁹. Dit rapport benadrukt de gevolgen van tekorten in de publieke sector: 'De tekorten in de publieke sector vormen daarmee een belemmering voor het functioneren van de economie als geheel, waardoor een lagere brede welvaart dreigt, toenemende ongelijkheid en vertraging in de aanpak van grote transitie's.' Eén van de conclusies was dat in het primair onderwijs het lerarentekort ten tijde van de publicatie van het rapport in 2023 9.700 fte bedraagt. Het SER-rapport onderstreept het belang van opleidingen die flexibel en praktijkgericht zijn om het tekort aan te vullen. Het bevorderen van instroom in een beroepsopleiding, zoals de Ad PEP, is een belangrijke strategie om de lange termijn tekorten aan te pakken. Zoals we eerder hebben aangetoond, dragen Ad'ers bij aan het anders organiseren van onderwijs zodat de druk op het primair onderwijs verlicht kan worden.

De staat van het onderwijs 2025

In de jaarlijkse staat van het onderwijs geeft de inspectie van het onderwijs aan dat het lerarentekort in het po en vo lager is dan in 2023³⁰. 'Op de korte termijn zullen de tekorten waarschijnlijk nog iets afnemen omdat het aantal leerlingen zal dalen. Maar op de langere

termijn is de verwachting dat het aantal leerlingen weer toeneemt en daarmee de tekorten weer zullen stijgen'. De Ad PEP kan bijdragen aan de oplossing door het opleiden van onderwijsassistenten en leraren-ondersteuners, maar ook als opstap naar de pabo.

Onderwijsregio Zwolle

Centerdata heeft in augustus 2024 een rapportage uitgebracht over de arbeidsmarkt voor leraren primair onderwijs 2023-2028, Onderwijsregio's in Oost-Nederland³¹. Rekening houdend met demografische factoren, verloop door pensionering en instroom van nieuw opgeleide leerkrachten, blijft een forse onvervulde werkgelegenheid bestaan in de regio Zwolle.

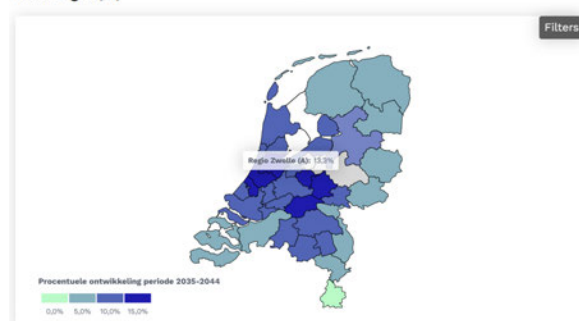
Tabel 12: CenterData Onvervulde werkgelegenheid leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	4.944	4.340	4.413	3.927	3.578	3.599
Regio Zwolle en omgeving	137	119	126	114	108	114

Arbeidsmarkt in zicht: leerlingenprognose

Kijken we verder in de toekomst, dan zien we op basis van cijfers van DUO een zeer forse verwachte groei in het aantal leerlingen (speciaal) basisonderwijs in de periode 2025 – 2044³². De regio Zwolle kent een groei-prognose van 13,3%. Deze groei valt samen met een verder vergrijzing van de lerarenpopulatie, wat maakt dat toekomstige tekorten alleen maar groter worden. Door nu te investeren in een voltijd Ad-opleiding PEP, draagt Hogeschool KPZ bij aan de aanpak van komende tekorten.

Ontwikkeling leerlingenprognose (speciaal) basisonderwijs per periode naar regio (%)

²⁹ Zie bijlage 14: SER: 'Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk'. 2023, P.42, P 40

³⁰ Zie bijlage 15: De staat van het onderwijs, Inspectie van Onderwijs. P.121

³¹ Zie bijlage 16: CenterData: De arbeidsmarkt voor leraren primair onderwijs 2023-2028 Onderwijsregio's in Oost-Nederland. Augustus 2024 P.13

³² <https://haaglandeninzicht.nl/regio-zwolle/onderwijsprognoses>

Financiële overwegingen

Ad-PEP'ers worden ook opgeleid om te functioneren als leraarondersteuners. Deze functies hebben meer bevoegdheden dan onderwijsassistenten. Zie bijlagen 17 en 18 waarin beide functiebeschrijvingen zijn opgenomen. Leraarondersteuners vallen in salarisschaal 7 of 8; onderwijsassistenten vallen in schalen 4, 5 of 6. Leraarondersteuners zijn conform de functiebeschrijvingen breder inzetbaar: zij verzorgen zelfstandig instructie en begeleiding van leerlingen en ontwikkelen onderdelen van het lesprogramma. Deze bredere inzet heeft wel iets hogere loonkosten, maar deze hogere kosten voor de leraarondersteuner is voor veel werkgevers financieel gezien gerechtvaardigd. Daarnaast levert het ook een besparing op door leerkrachten te ondersteunen en daarmee bij te dragen aan de verlaging van werkdruk. Ook bespaart dit op de capaciteit van leerkrachten (qua fte's).

Onderwijsraad

In een brief aan de voorzitter van de Tweede kamer op 21 september 2023, heeft de Onderwijsraad advies gegeven over voorzieningen voor het jonge kind³³. Eén van haar adviezen luidde:

'De aandacht voor scholing van pedagogisch medewerkers en leraren begint bij de initiële opleidingen. Over het algemeen leidt een hogere initiële opleiding van medewerkers tot betere resultaten. De scholing zou zich moeten richten op versterking van het pedagogisch-didactisch handelen in algemene zin. Het benutten van meertaligheid kan daarin ook een plek hebben.'

De Ad PEP is gericht op (de combinatie van) pedagogisch medewerkers en leraren. De opleiding heeft nadrukkelijk veel aandacht voor pedagogisch-didactisch handelen in algemene zin. Daarmee komt de Ad mede tegemoet aan de wensen van de Onderwijsraad.

ROA-onderzoek: Een kwestie van lange adem

ROA heeft een historische analyse van het beleid op het terrein van het lerarentekort uitgevoerd³⁴. Eén van de adviezen die zij geeft is ruimte geven aan het anders organiseren van onderwijs:

'Het begrip 'anders organiseren' of 'andersom organiseren' is een containerbegrip voor een andere inrichting van het onderwijsproces

waarbij een leraar samenwerkt met andere leraren, ondersteund door een of meer onderwijsassistenten of klassenassistenten. Deze vormen zijn ook wel bekend onder de naam van unitonderwijs of groepsdoorbrekend onderwijs. De gedachte is dat een slimmere inzet van onderwijsassistenten, instructeurs, hybride professionals en zij-instromers mogelijkheden biedt om bevoegde leraren te ontlasten. Door ondersteunende taken over te dragen, kunnen leraren zich richten op de kern van hun vak. Dit vraagt om herontwerp van functies, taakverdeling en roostering, maar biedt tegelijkertijd perspectief op verlaging van werkdruk, vergroting van werkplezier en verhoging van onderwijskwaliteit. De verbetering van de kwaliteit van het onderwijs bij het anders organiseren dient gepaard te gaan met aandacht voor de kwaliteit voor de leraar. Het vraagt immers ook van de leraar een ander (eventueel breder) repertoire aan competenties om anders organiseren en beter onderwijs mogelijk te maken.'

Een verbreding van het aanbod met een voltijd Ad-opleiding PEP draagt bij aan de mogelijkheden om onderwijs anders te organiseren.

Doelmatigheid van een nieuwe opleidingsvariant

Doelmatigheid wordt getoetst door in samenhang de arbeidsmarktvraag, de te verwachten instroom van studenten en de overeenkomsten en verschillen met verwant aanbod te beoordelen. In deze aanvraag heeft Hogeschool KPZ aangetoond dat er een duidelijke arbeidsmarktvraag is voor afgestudeerde Ad PEP studenten. Ook is aangetoond dat er een grote groep potentiële studenten een voltijdse variant graag zou willen volgen in Zwolle. Met deze ontwikkeling bewegen we mee met de arbeidsmarkt die vraagt om meer afgestudeerde Ad'ers PEP. Zeker in een regio met oplopende arbeidsmarkttekorten is deze ontwikkeling bovendien een belangrijke bijdrage om talenten voor de regio vast te houden.

7.1.6 Conclusie algemene arbeidsmarktbehoefte

Zowel de gegevens van ROA/AIS, van UWV als van algemene arbeidsmarktbronnen duiden op een duidelijk aanwezige algemene arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad-opleiding PEP. Publicaties van UWV, CBS, SER, Brancheorganisatie Kinderopvang,

³³ Zie bijlage 19: Brief Onderwijsraad aan Tweede Kamer Advies over voorzieningen voor jonge kind. 21 september 2023 P. 7

³⁴ Zie bijlage 20: Maastricht University – ROA: Historische analyse van het beleid op het terrein van het lerarentekort. Maart 2026 P.121

ROA-onderzoek én het ministerie van onderwijs bevestigen de grote arbeidsmarkt-behoefte aan afgestudeerden Ad'ers PEP. De noodzaak tot het anders organiseren is meerdere malen onderkend, de bijdrage van de Ad'er aan deze transitie is onmiskenbaar.

7.2 Specifieke arbeidsmarkt-behoefte

De in het onderzoek geïnterviewde werkgevers geven een behoefte aan voor instroom van nieuwe medewerkers die deze Associate degree-opleiding hebben afgerond. Dit is ook uit de enquête gebleken. Veertien van de zeventien interview-respondenten zijn uitgesproken voorstander voor een voltijd variant van de Ad-opleiding PEP en geven daarbij ook specifieke kwantitatieve instroomgegevens aan. Een respondent is geen specifieke werkgever, een respondent is ook positief maar kan niet inschatten hoeveel nieuwe Ad'ers kunnen worden aangenomen en slechts een respondent heeft twijfel over de voltijd Ad-opleiding. Van de gesproken respondenten behoort de helft tot onze reguliere overleggroep; de andere helft is relatief nieuw en onbekend voor Hogeschool KPZ.

Uit de interviews komt een vraag naar voren naar ongeveer 38 nieuwe medewerkers per jaar (expliciet genoemd door respondenten), die deze Associate degree hebben gevolgd. Uit de enquêtes komt een vraag van circa 34 nieuwe medewerkers per jaar. **Over een periode van 5 jaar betreft dat ruimte voor circa 72 nieuwe medewerkers per jaar³⁵.**

7.2.1 Conclusie specifieke arbeidsmarktbehoefte

De resultaten van het uitgevoerde doelmatigheidsonderzoek duiden op een duidelijk aanwezige specifieke arbeidsmarkt-behoefte naar afgestudeerden van deze Associate degree-opleiding. Werkgevers hebben de komende jaren een aantoonbare vraag naar afgestudeerden Ad'ers PEP.

7.3 Conclusie algemene en specifieke arbeidsmarktbehoefte

Op basis van toonaangevende bronnen in combinatie met de cijfers uit de interviews en enquête kunnen we concluderen dat er een grote arbeidsmarktvraag is naar afgestudeerden van de Associate degree-opleiding PEP. Deskresearch heeft overduidelijk aangetoond dat onderwijs en opvang de komende jaren te maken krijgen met grote knelpunten: UWV, branche-organisatie kinderopvang, Ministerie van OCW, SER en de Inspectie van Onderwijs komen allen tot dezelfde conclusie. De resultaten uit de interviews en de enquêtes tonen dat de Ad PEP een duidelijke en onmiskenbare rol speelt bij het aanpakken van de knelpunten.

---

³⁵ Zie pagina 27 van het doelmatigheidsonderzoek (bijlage 2)

8 Noodzaak tot start nieuwe opleiding

8.1 Algemene noodzaak voor het starten van een nieuwe Associate degree-opleiding PEP

Het streven van het nieuwe kabinet is 'Goed onderwijs en wetenschap': *'Onderwijs is de basis voor een leven in vrijheid en verbondenheid. Kinderen en jongeren leren in het onderwijs vaardigheden die hun zelfvertrouwen en kansen om volwaardig mee te doen in de samenleving ten goede komen'*³⁶. Het kabinet noemt in haar regeerakkoord de noodzaak om te investeren in basisvaardigheden en onderwijsprofessionals: *'We investeren structureel in vakmanschap voor de klas. Leraren krijgen aantoonbaar meer tijd voor professionele ontwikkeling en voor werken met bewezen effectieve kennis om de basisvaardigheden duurzaam te verbeteren, met duidelijke doelen voor leerprestaties. De beroepsgroep zorgt op termijn voor verplichte continue professionele ontwikkeling, zodat kwaliteit blijvend wordt versterkt en de middelen voor onderwijskwaliteit benut'*. Deze Ad PEP leidt professionals op tot vakmensen voor de klas/ in het onderwijs, ter ondersteuning van de leraar in het complex wordende onderwijs, met oog voor elk kind.

Regionaal gezien is er een grote vraag naar een voltijdvariant van de Ad PEP in de regio Zwolle. Deze vraag komt enerzijds vanuit het werkveld en anderzijds vanuit potentiële instroom. De voltijdvariant is, naast de reeds bestaande deeltijdopleiding, daarmee een kwalitatief en kwantitatief antwoord op de regionale arbeidsmarktvraag en een antwoord op de vraag van aankomende studenten.

Vanuit het werkveld zien we zowel in het onderwijs als in de kinderopvang personeelstekorten die groot en structureel van aard zijn. In de regio Zwolle – evenals landelijk – staat de continuïteit en kwaliteit van opvang en onderwijs onder druk als gevolg van deze tekorten. Instellingen zoeken naar andere manieren van organiseren van hun diensten. Zij zoeken naar nieuwe manieren om

professionals in te zetten, functies anders vorm te geven en samenwerking tussen domeinen als opvang en onderwijs te versterken.

Tegelijkertijd verandert het werkveld inhoudelijk. De opkomst van Integrale Kindcentra (IKC's), de toenemende aandacht voor doorgaande ontwikkelijnen van 0-13 jaar, passend onderwijs, preventie en vroegsignalering vragen om professionals die domeinoverstijgend kunnen denken en handelen. Het werkveld vraagt nadrukkelijk om medewerkers die interprofessioneel kunnen samenwerken, verbindingen kunnen leggen tussen onderwijs, opvang, welzijn, jeugdhulp en sport en kunnen bijdragen aan duurzame ontwikkeltrajecten van kinderen.

Uit onderzoek naar de inzet van Pedagogisch Educatief Professionals³⁷ blijkt dat deze professionals daadwerkelijk een verbindende en vernieuwende rol kunnen vervullen binnen organisaties, onder andere door het versterken van samenwerking, het creëren van doorgaande lijnen en het oppakken van hybride functies binnen kindcentra. Zoals eerder vermeld, werken wij in de regio Zwolle binnen de Campus Kind en Educatie samen met partners om de positionering van deze professionals verder te versterken.

Een voltijdvariant van de Ad PEP draagt bij aan het versneld opleiden van nieuwe professionals die vanaf het begin worden toegerust voor deze veranderende beroepspraktijk. Waar de huidige deeltijdvariant zich met name richt op werkenden, biedt een voltijdroute de mogelijkheid om direct instromende studenten vanuit mbo-niveau 4 op te leiden tot startbekwame professionals binnen het domein Kind en Educatie. Daarnaast sluit een voltijdvariant aan bij een bredere ontwikkeling in het hoger beroepsonderwijs, waarin een groeiende groep studenten bewust kiest voor een tweejarige hbo-opleiding met een duidelijke beroepsoriëntatie en arbeidsmarktperspectief. De Ad PEP biedt hierin een aantrekkelijke en realistische route naar een betekenisvolle functie binnen onderwijs en kinderopvang, met duidelijke doorstroommogelijkheden naar (deels) verwante bacheloropleidingen zoals Leraar Basisonderwijs en Pedagogiek. Dit landelijke beeld sluit aan bij de groeiende

³⁶ <https://www.kabinetsformatie2025.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2026/01/30/aan-de-slag---coalitieakkoord-2026-2030/coalitieakkoord-d66-vvd-cda.pdf#page=46>

³⁷ Zie bijlage 1: De inzet van pedagogisch educatief professionals in domein kind en educatie. Onderzoek in opdracht van PACT voor Kindcentra in samenwerking met Hogeschool KPZ November 2021

behoefte die wij constateren onder potentiële studenten, waarbij een voltijdvariant beter aansluit bij de doorstroom vanuit voltijd mbo-niveau 4 en ruimte biedt voor meer aandacht voor persoonlijke en professionele vorming.

Tot slot vergroot een voltijdvariant de toegankelijkheid van de opleiding voor studenten die geen werkgever hebben of niet in staat zijn een deeltijdopleiding te combineren met werk. Door de mogelijkheid tot studiefinanciering wordt de opleiding bereikbaar voor een bredere groep studenten. Daarmee wordt bijgedragen aan het opleiden van voldoende gekwalificeerde professionals voor een arbeidsmarkt waar de vraag groot en urgent is.

De start van een voltijdvariant van de Ad PEP is daarmee een inhoudelijk en maatschappelijk gemotiveerde keuze: inspelen op structurele tekorten, bijdragen aan systeemverandering in het domein Kind en Educatie en het opleiden van professionals die interprofessioneel werken als vanzelfsprekend onderdeel van hun beroepsidentiteit beschouwen. Tegelijkertijd sluit de voltijdvariant aan bij een duidelijke en groeiende vraag vanuit potentiële studenten naar een tweejarige, praktijkgerichte hbo-opleiding met directe arbeidsmarktrelevantie en doorstroommogelijkheden. Daarmee verbindt de voltijdvariant de regionale arbeidsmarktvraag aan een passende en toekomstbestendige opleidingsroute voor nieuwe generaties professionals.

8.2 De gewenste ontwikkeling kan niet in de vorm van een nieuwe afstudeerrichting of curriculumwijziging van een bestaande opleiding gerealiseerd worden

De voltijd Ad PEP is echt een andere opleidingsvariant die niet ondergebracht kan worden bij een andere opleiding. Bij de voltijdsopleiding krijgen studenten meer lesdagen en begeleiding die bij de deeltijd in één dag aangeboden wordt. Dat vraagt een grote zelfstandigheid. Binnen de voltijd Ad PEP krijgt de student meer ruimte om op verschillende praktijkplaatsen ervaring op te doen zodat er meer tijd en aandacht is voor persoonlijke en professionele vorming.

Daarnaast is de deeltijdvariant niet gericht op studenten die net van de middelbare school komen, maar op professionals die al (enige jaren) in het werkveld werkzaam zijn.

8.3 De gewenste vernieuwing kan niet binnen het bestaande aanbod van andere instellingen worden vormgegeven

De gewenste vernieuwing kan niet binnen het aanbod van andere instellingen worden vormgegeven. Hogeschool KPZ biedt reeds de deeltijdvariant van de Ad PEP aan, derhalve is zij het best geoutilleerd om ook de voltijdvariant aan te bieden. Daarmee is het ook doelmatiger, vanwege de reeds aanwezige kennis en ervaring van deze opleiding. Andere instellingen in de buurt bieden andere Ad-opleidingen aan. De deeltijd Ad-opleidingen Didactisch Educatief Professional bij Hogeschool Viaa en de Educatief Professional Beroepsonderwijs bij Windesheim Zwolle leiden niet op tot dezelfde professional of doelgroep. Beiden opleidingen hebben weliswaar een deels overlappende arbeidsmarkt, maar kennen volledig andere beroepen gericht op onder andere vaklieden die vanuit een ambacht les gaan geven op mbo-instellingen.

Verder zien we in de strategische agenda's van Windesheim en van Hogeschool Viaa niet terug dat zij de ambitie hebben om een voltijd Ad-opleiding PEP te gaan aanbieden. Windesheim geeft in haar Instellingsplan 2023 – 2028 aan 'Dichterbij de wereld, Dichter bij Jezelf en Dichter bij elkaar' te willen staan. Deze ambitie gaat in het plan nergens in op nieuw Ad-aanbod dat past bij afgestudeerde voltijd mbo-4 studenten.

8.4 Het effect op de landelijke spreiding van het opleidingsaanbod

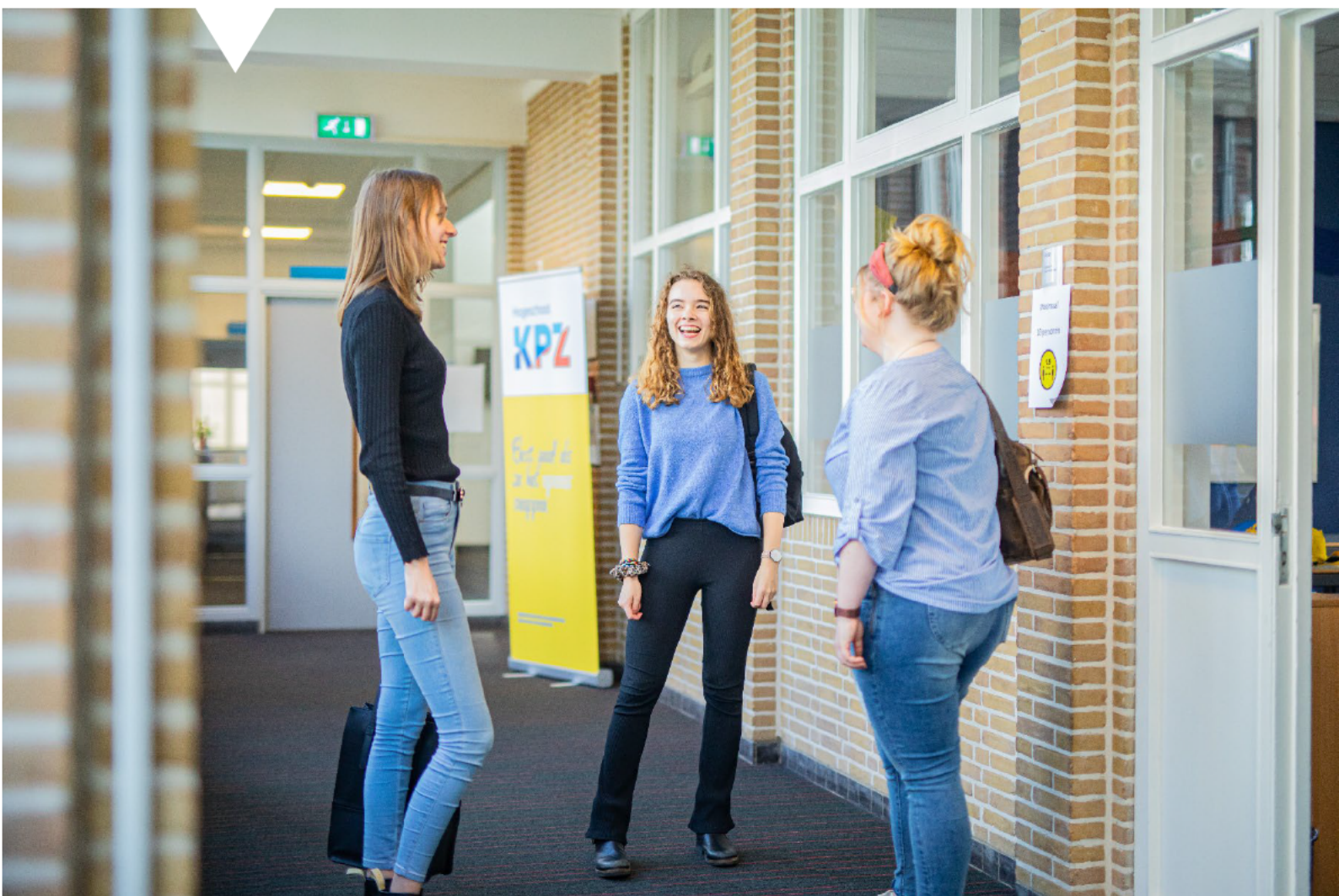
De voltijd Ad-opleiding PEP wordt door een beperkt aantal andere hogescholen aangeboden. Op dit moment wordt de voltijdse variant aangeboden bij Saxion Hogeschool, Hanze, en Hogeschool Zeeland. Bij zowel Saxion Hogeschool, Hanze als Hogeschool Zeeland wordt een voltijd en deeltijd variant aangeboden.

In de aanmeldingen bij deze Hogescholen is te zien dat de voltijd variant géén effect heeft op de instroom bij de deeltijd. Daarnaast is de Ad vooral gericht op een regionale vraag naar Ad-opleidingen. De overige aanbieders van voltijdopleidingen bevinden zich op grote afstand van Zwolle: Groningen (1 uur 53 min OV-reistijd), Saxion (een uur van deur tot deur OV-reistijd) en Associate degrees Academie Roosendaal (ruim 3 uur reistijd).

9 Aansluiting instellingsprofiel

Hogeschool KPZ biedt reeds de deeltijdvariant van de Ad-opleiding PEP. Daarmee kan tevens gezegd worden dat een andere variant van eenzelfde opleiding ook aansluit bij het profiel van de instelling.

10 Overzicht bijlagen

Nummer	Naam bijlage
1	De inzet van pedagogisch educatief professionals in domein kind en educatie. Onderzoek in opdracht van PACT voor Kindcentra in samenwerking met Hogeschool KPZ. November 2021
2	Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Ad Pedagogisch Educatief Professional, Hogeschool KPZ Zwolle. Tien organisatieadvies / [REDACTED] 18 september 2026
3	Verslag Stuurgroep Oost Werkt
4	Verslag Radiantgroep-overleg op 1 juli 2025
5	Verslag Radiantgroep-overleg op 10 september 2025
6	Verslag Landelijk Overleg Ad-opleidingen Zorg, Welzijn en Educatie 6 februari 2026
6a	Verslag Landelijk Overleg Ad-opleidingen Zorg, Welzijn en Educatie 26 september 2025
7	E-mail Hogeschool Zeeland geen bezwaar 27 maart 2026
8	E-mail Fontys Hogescholen geen bezwaar 27 maart 2026
9	E-mail Hogeschool InHolland geen bezwaar 12 maart 2026
10	E-mail Hanze Hogeschool geen bezwaar 3 april 2026
11	UWV regio in Beeld Zwolle 2025 - 2026
12	Samenwerking UWV WSP Zwolle met Hogeschool KPZ april 2026
13	Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs: Arbeidsmarktanalyse PO 2025
14	SER: 'Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk'. 2023
15	De staat van het onderwijs 2025, Inspectie van het Onderwijs.
16	CenterData: De arbeidsmarkt voor leraren primair onderwijs 2023-2028 Onderwijsregio's in Oost-Nederland. Augustus 2024
17	Voorbeeld functiebeschrijving_leraarondersteuner_b
18	Voorbeeld functiebeschrijving_onderwijsassistenten_b
19	Brief Onderwijsraad aan tweede kamer Advies over voorzieningen voor jonge kind. 21 september 2023
20	Maastricht University – ROA: Historische analyse van het beleid op het terrein van het lerarentekort. Maart 2026. P.121